

τῷ ἐμυρίαμένῃ τὴν ροδόστεμ-μαν. Ἐπὸν τὸν καμὸν τῆς φύρνε-
ται τῷαί ἠποφύρνεται. || Ἄσμ.

Ἐφέραν τῷ ἔρραντίσαν με ἐμέναν τῷ ἀποφύμαν.
Συνών. ξελιποθυμῶ.

ἀποφύσημα τό, ἀμάρι. ἠποφύσημαν Κύπρ. ἠποφύ-
σισημαν Κύπρ. ἀποφύσαγμα Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποφυσῶ. Τὸ ἠποφύσισημαν ἐκ τοῦ
μεσν. ἀποφύσισημα. Πβ. Σταφίδ. (ἔκδ. ÉLegrand Bibl.
2, 26) «ἔστι δὲ καὶ σκορπίος, ὅσπερ ἀποφύσισημά ἐστι
τοῦ διαβόλου». Ὁ τύπ. ἀποφύσαγμα ἀναλογικῶς πρὸς
τὰ ἐκ τῶν εἰς -άζω ρ. παράγωγα.

1) Ἐκπνοή, ἀναθυμίασις ἐνθ' ἄν. : Τὸ ἠποφύσημαν τοῦ
ἀδ-θμοῦ (ἀσκού) Κύπρ. Τὸ ἠποφύσισημαν τοῦ ἀθρώπου βλά-
φτει αὐτόθ. Τὸ ἠποφύσημαν τοῦ σιαρκοῦ κρούζει (ἢ ἀναθυ-
μίασις ἢ ἀναδιδομένη ἐκ τοῦ σίτου προκαλεῖ ἐξανθήματα
εἰς τὸ δέριμα) αὐτόθ. Τὸ ἠποφύσημαν τῆς κουφῆς ἐν' φαρμα-
τῶρον (κουφή = ὄφις δηλητηριώδης) αὐτόθ. β) Μεταφ.
μικρὸς ἀναστεναγμὸς Κύπρ. 2) Τὸ γεννοβόλημα τῆς
κρεατόμυιγας ἐπὶ τοῦ κρέατος καὶ ἄλλων ἐδωδίων
Πόντ. (Σάντ.)

ἀποφυσητός ἐπίθ. ἀμάρι. ἠποφυσητός Κύπρ. ἠπο-
φυσιστός Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποφυσῶ. Ὁ τύπ. ἠποφυσιστός ἀναλο-
γικῶς πρὸς τὰ ἐκ τῶν εἰς -ίζω ρ. παράγωγα.

1) Ὁ ἐκφυσώμενος ὑποκόφως, ἀθορύβως, συνήθως
ἐπὶ πορδῆς: Ἐν' ἠποφυσητόν ποῦ μᾶς ἔβκαλεν τὸν πόρτον.
Ἐβγαλέν τον ἠποφυσιστόν. Συνών. ξεφουσκιστός. 2)
Οὖσ., πορδὴ ἐκφυσωμένη ὑποκόφως: Τούτ' ἢ βρόμα ἔβκη
ἠποῦ κἀνέταν ἠποφυσητόν. Συνών. ξεφουσκιστή (ἰδ. ξε-
φουσκιστός), φουτή.

ἀποφυσιά ἢ, ἀμάρι. ἀποφυσιά Θήρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποφυσῶ καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιά.
Τὸ παράλιον μέρος εἰς τὸ ὅποιον ἢ θάλασσα ἀποφυσῆ
ἀφρούς καὶ ἄνεμον: Μὴν πηαίνης 'ς τὴν ἀποφυσιά τῆ
θάλασσης.

ἀποφυσῶ Κύθν. Πόντ. (Σάντ.) — Λεξ. Δημητρ. ἀπο-
φ'σῶ Μύκ. ἠποφυσῶ Κύπρ. — ΧΠαλαίσι. Συλλ. Κυπρ.
ποίημ. 181.

Τὸ μεταγν. ἀποφυσῶ = φουσῶν ἀπομακρύνω τι, ἀπο-
πνέω, ἐκπνέω.

Α) Μετβ. 1) Φυσῶ τινα ἢ τι συνήθως φύσημα ἐπιβλαβὲς
ἢ ὄχληρόν Κύπρ. — ΧΠαλαίσι. ἐνθ' ἄν. Μὲν ἠποφυσῆς ἔτσι
τοῦ γγαλιῶ τῷ ἐξ-ζόφ-φωσῆς το. Ἐποφύσησέν τον τὸ σιτά-
ριν τῷ ἀρρώστησεν. Ἐποφύσησέν τον ἢ κουφή τῷ ἐπέθανεν
(κουφή = ὄφις δηλητηριώδης). Ἐποφύσησέν μας ἔναν πόρτον
τῷ ἐβρομολόησαμεν Κύπρ. || Ποίημ.

Ἄγάπα με σὰν σ' ἀγαπῶ, γιὰτὶ ἄν σὲ μισήσω,
σὰν τὴν κουφήν 'εν-νὰ γενῶ γιὰ νὰ σοῦ ἠποφυσήσω
ΧΠαλαίσι. ἐνθ' ἄν. 2) Ἀποθέτω τὰ φῶ ἐπὶ τινος, ἐπὶ
κρεατόμυιγας Πόντ. (Σάντ.): Ἀποφυσῆ ἢ μυῖα τὸ κρέας
-τὸ τυρίν.

Β) Ἀμτβ. 1) Πνευστιῶ, ἀσθμαίνω Κύπρ. — Λεξ.
Δημητρ.: Ποφυσῆ ποῦ τὴν πολ-λὴν πυρὰν (ζέστην) Κύπρ.

2) Πέρδομαι Λεξ. Δημητρ. Συνών. κλάνω. 3) Δυσα-
νασχετῶν ἢ ἀθυμῶν ἐκφράζω τὴν δυσθυμίαν μου ἀπο-
φυσῶν διὰ τοῦ στόματος Κύθν. Κύπρ.: Εἶντα ἠδεις πάλε
τῷαί ἠποφυσῆς; Κύπρ. Συνών. ξεφυσῶ. β) Ἀναστε-
νάζω Κύπρ.: Ποῦ τὸ μαράζιν του οὐλ-λη μέρα κάθηται τῷαί
ἠποφυσῆ. 4) Συρίζω Μύκ.: Ἀποφ'σῆ τὸ θεριὸ (ὄ ὄφις).

ἀποφύτεμαν τό, Πόντ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποφυτεῦω.

Ἐκρίζωσις φυτῶν, ἐκφύτευσις: Τῆ δειντρίων τ' ἀποφύ-
τεμαν ἐκράτεσεν τέσσερα ὥρας. Συνών. ξερρίζωμα.

ἀποφυτεῦω Κρήτ. Μέγαρ. Πελοπν. (Μάν. κ.ά.)
Πόντ. κ.ά.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ ρ. φυτεῦω. Πβ. καὶ ἀρχ.
ἀποφυτεῦω = φυτεῦω παραφυάδας ἀποσπασθείσας ἐκ
φυτοῦ τινος.

1) Ἐκρίζω φυτόν τι Πόντ.: Ἀποφύτεψον τὰ κεράδῃ
(κερασεῖας). Συνών. ξερρίζωνω. 2) Περαιίνω τὴν
φύτευσιν Κρήτ. Μέγαρ. Πελοπν. (Μάν. κ.ά.) κ.ά.: Ἀπο-
φύτεψα χιτὲς μία λούρα μαρουλοκρέμμυδα Μάν. || Γνωμ.
Φύτεψε ἐλαία Φλεβάρη | κὶ ἀποφύτεψε τὸ Μάι
(κατάλληλος χρόνος διὰ νὰ φυτευθῆ ἐλαία εἶναι ὁ ἀπὸ
Φεβρουαρίου μέχρι Μαΐου) Μέγαρ.

***ἀποφωλάζω**, ἀποφωλάζω Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ ρ. φωλάζω.

Ἐκβάλλω ἐκ τῆς φωλεῆς.

***ἀποφώλασμα** τό, ἀποφωλίασμα Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποφωλάζω.

Ἡ ἐκβολὴ ἐκ τῆς φωλεῆς.

ἀποφώλι τό, Ἡπ. Θήρ. κ.ά. — Λεξ. Βλαστ. ἀπο-
φώλιο Λεξ. Βλαστ. ἀποφώλι Παξ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ οὖσ. φώλι. Πβ. καὶ Εὐσταθ.
Ὁδ. 1682, 34 «ἀποφώλιοι δὲ εὐναί... ἄγονοι, ἄκαρποι
ἐκ μεταφορᾶς δὲ φῶν καὶ τοῦτο ἄπερ ἀπορριπτοῦνται τῶν
φωλεῶν ὡς οὐρία».

Τὸ ἐν τῇ φωλεῇ τῆς ὄρνιθος μένον ὄν, τὸ ὅποιον
προσελκύει αὐτὴν ἐκεῖ καὶ δὲν γεννᾷ ὅπουδῆποτε Ἡπ.
Θήρ. Παξ. — Λεξ. Βλαστ.: Νὰ βάλῃς ἀποφώλι τῆ κίτιας,
γιὰτὶ θέλει νὰ γεννήσῃ Παξ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀπότοκο 1.

ἀπόφωνο τό, Ἡπ. Πελοπν. (Βαμβρακ. Κόκκιν. Λακων.
Λεβέτσ. Λεντεκ. Λεῦκτρ. Μάν. Οἶν. Παπούλ. Πυλ. κ.ά.)
Ρόδ. — ΑΒαλαωρ. Ἐργα 2, 224 ΑΚαρκαβίτσ. Λόγ. πλῶρ. 18
ΚΧατζοπ. Πύργ. Ἀκροπότ. 15 — Λεξ. Δημητρ. ἀπόφου-
νου Θεσσ. (Ζαγορ.) Σκόπ. ἠπόφωνο Εὐβ. (Κύμ.) ἀπόφω-
νος ὁ, Πελοπν. (Ἀνδρίτσ. Κρεμμ. Παπούλ.) ἀπόφουνους
Σάμ. ἀπόφωνα Τσακων.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ οὖσ. φωνή.

1) Ἠχώ, ἀντήχησις, ἀντίλαλος Εὐβ. (Κύμ.) Θεσσ.
(Ζαγορ.) Πελοπν. (Ἀνδρίτσ. Βαμβρακ. Κόκκιν. Κρεμμ.
Λεβέτσ. Λεντεκ. Οἶν. Παπούλ. Πυλ. κ.ά.) Σάμ. Σκόπ.
Τσακων. κ.ά.: Τ' ἀπόφωνο τοῦ ντουφεκιῶ Λεντεκ. Φώναξι
μέσα 'ς αὐτὸ τοῦ ρέμα νὰ ἰδῆς τί ἀπόφουνου κάνει Σκόπ.
Ἄκ'γα τ' ἀπόφουνου κὶ θάρουσα πῶς ἦταν κάνει κὶ μὶ κου-
ροῖδιβι αὐτόθ. Κ' ἢ λαλιά τῆς σὰ νὰ βροῖσκη 'ς τὸ πλευρὸ του
ἐν' ἀπόφωνο ἀπὸ τὸν παλαιὸν ἀχὸ τῆς ΚΧατζόπ. ἐνθ' ἄν. Τὸ
λόγια τῆς γραφῆς μου φάνηκαν ἀπόφωνο 'ς τὰ λόγια τοῦ
πατέρα μου ΑΚαρκαβίτσ. ἐνθ' ἄν. Συνών. ἀντιλάλημα 1,
ἀντιλαλιά 1, ἀντίλαλος, ἀντίφωνα, ἀντίφωνο.

β) Μακρινὸς μὴ εὐκρινὴς ἦχος φωνῆς, ἰδίως κατὰ τὴν
νύκτα Λεξ. Δημητρ. 2) Ὀδυρμός, γογγυσμὸς Ἡπ. Πελοπν.
(Λακων. Λεῦκτρ. Μάν. κ.ά.) — ΑΒαλαωρ. ἐνθ' ἄν.: Τ' ἀπό-
φονό του ἀκούετον ἀπὸ πολὺ μακρὰ Μάν. Ἀκούετανε τὸ
ἀπόφωνο τοῦ δεῖνα ἀπὸ τὸ δεῖνα μέρος Λεῦκτρ. || Ποίημ.

Κάνεις μας δὲν ἀκούει τοῦ γείτονα τ' ἀπόφωνα
ΑΒαλαωρ. ἐνθ' ἄν. 3) Ἀγρία φωνὴ Ρόδ.: Τὰ ἠόφωνα
του ἐβγαίν-ναν. Συνών. ἀγριοφωνάρα, ἀγριοφωνή.

4) Μεταφ. προαίσθημα δυσάρεστον: Ἄσμ.

Ἀπόφονό 'χα ἢ ἀραχλη, γιόκα, πῶς θὰ σὲ χάσω
(ἐκ μοιρολ.) ἄγν. τόπ.

